

На наш погляд, існування такого особливого порядку звільнення Генерального прокурора не відповідає його високому статусу і не викликається необхідністю.

Відповідно до ч. 4 ст. 131-1 Конституції строк повноважень Генерального прокурора становить шість років. Раніше цей строк складав п'ять років. Водночас передбачено, що одна і та сама особа не може обіймати посаду Генерального прокурора України два строки поспіль. Це означає, що після перерви ця особа може знов стати Генеральним прокурором.

Стабільність перебування Генерального прокурора на посаді є необхідною умовою нормального функціонування всієї системи органів прокуратури.

БАКАЯНОВА Н. М.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри організації судових та правоохоронних органів,
кандидат юридичних наук, доцент, адвокат, секретар дисциплінарної палати
кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Одеської області

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПУ ВИБОРНОСТІ В АДВОКАТСЬКОМУ САМОВРЯДУВАННІ

Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (далі — Закон) встановлює, що принцип виборності є однією з засад, на якій ґрунтується адвокатське самоврядування (ч. 1 ст. 43). Кожен з органів адвокатського самоврядування формується шляхом обрання членів цих органів (п.п. 1, 2, 3 ч. 5 ст. 47, ч. 2, 3 ст. 48, ч. 2, 3. 7 ст. 50, ч. 2 ст. 51, ч. 2 ст. 52, ч. 2 ст. 53, ч. 2 ст. 54 Закону). Відповідно до ч. 2 ст. 43 Закону брати участь у роботі органів адвокатського самоврядування та бути обраними до їх складу можуть лише адвокати України. Таким чином, принцип виборності в адвокатському самоврядуванні передбачає вибір серед адвокатів.

Проте аналіз законодавства про адвокатуру дає можливість зробити висновок, що реалізація принципу виборності здійснюється у процедурі формування органів адвокатського самоврядування обмежено. Так, формування органів адвокатського самоврядування шляхом прямих виборів, в яких би виборні посади в адвокатурі займалися кандидатами за наслідком їх обрання усіма адвокатами України чи адвокатами регіону, взагалі не застосовується. Обрання на посади голів та членів рад адвокатів регіонів, голів та членів кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури, голів та членів

ревізійних комісій адвокатів регіонів, голів та членів Ради адвокатів України, голів та членів Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, голів та членів Вищої ревізійної комісії адвокатури, делегатів на з'їзд адвокатів України здійснюється не шляхом прямих виборів, а через обраних адвокатами делегатів.

Безперечно, не щодо усіх зазначених посад є необхідність у формуванні їх за результатами прямих виборів. Прямі вибори доцільно запропонувати при обранні на ключові посади в адвокатському самоврядуванні: голів та членів рад адвокатів регіонів та Ради адвокатів України, голів ревізійних комісій адвокатів регіонів, кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури, Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, Вищої ревізійної комісії адвокатури. Така процедура формування органів адвокатського самоврядування за найкращими зразками виборчих процесів, що існують у суспільстві, на наш погляд, запобігла б існуванню тих негативних явищ, які на сьогодні існують в організації адвокатури України та роз'єднують її.

Недоліком законодавства, який потребує усунення, є й використання відкритого голосування при проведенні виборів в органи адвокатського самоврядування. С.О. Іваницький правильно звертає увагу на те, що відкрита форма голосування не завжди дозволяє з'ясувати справжнє волевиявлення адвокатів на первинних зборах через побоювання адвокатського електорату за подальшу професійну долю [1, с. 121]. Відкрите голосування не завжди обгрунтовано, на наш погляд, застосовується і при інших видах виборів, що відбуваються в адвокатурі.

Доцільно звернути увагу й на те, що обиратися на посади в органах адвокатського самоврядування повинні не так ті чи інші кандидати, як їх програми щодо питань розвитку адвокатури, якими й повинні супроводжуватися вибори. Відтак, обрання того чи іншого кандидата на посаду буде відображати волю адвокатури як співтовариства на ті чи інші шляхи розвитку адвокатури.

Крім того, досвід виборів членів Вищої ради юстиції від адвокатури, які відбувалися на III з'їзді адвокатів України, показує необхідність законодавчого врегулювання процедурних питань при проведенні з'їзду адвокатів України та конференцій адвокатів. У зв'язку з цим, слід підтримати пропозиції проекту Закону щодо запровадження так званого рейтингового голосування при обранні голів та членів регіональних та загальнонаціональних органів адвокатського самоврядування, делегатів з'їзду адвокатів України, членів Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів [2]. За такого способу голосування одночасно по всіх кандидатах обраним вважатиметься один або декілька (відповідно до кількості вакансій) кандидатів, який (які) одержав (одержали) більшість голосів відносно інших кандидатів. На наш погляд, запровадження рейтингового голосування усуне необхідність проведення повторних виборів у разі необрання зазначених осіб з першого разу.

Внесення на переголосування три-чотири рази кандидатур не може розглядатися як належний спосіб реалізації принципу виборності.

Не використовується при вирішенні питань адвокатського самоврядування не лише практично, а й навіть не передбачена нормативно така форма безпосередньої демократії, як референдум (опитування). Вважаємо, що щодо тих питань, які найбільше цікавлять адвокатську спільноту, можна було б запровадити процедуру опитування адвокатів (референдум), результати якого б мали обов'язкову силу для органів адвокатського самоврядування.

Список використаної літератури:

1. Іваницький С. О. Тенденції розбудови професійного самоврядування в системі прокуратури, судової влади та адвокатури / С.О. Іваницький // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. — 2014. — Вип. 10-2 (2). — С. 120–121.
2. Про внесення змін до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»: Проект Закону України від 27.04.2016 р. // Робоча група з реформування законодавства про адвокатуру та безоплатну правову допомогу при Раді з питань судової реформи. — Режим доступу: <http://jrc.org.ua/upload/steps/bdc5610fac7309ca8aab48f0c1a531de.pdf> (дата звернення 10.04.2017). — Заголовок з екрана.

СЕЛЕЗНЬОВ В. А.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури,
кандидат юридичних наук, доцент

СУЧАСНИЙ ПЕРІОД РОЗВИТКУ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Після проголошення 24 серпня 1991 року незалежності України одразу постало питання про ліквідацію в республіці радянської системи органів державної безпеки і створення нових державних інституцій, покликаних захистити її суверенітет та вирішувати інші завдання у сфері забезпечення національної безпеки. Одним із перших кроків на цьому шляху стало створення комісії з розроблення Концепції органів державної безпеки України. Враховуючи її напрацювання, а також роботу Комісії Верховної Ради по реорганізації органів державної безпеки, 20 вересня 1991 року парламент ухвалив постанову «Про створення Служби національної безпеки України» (СНБ України). Цією ж постановою ліквідовано Комітет державної безпеки УРСР. На початковому етапі побудови цього органу було призначено